Рік III. Львів, 2. червня 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 23

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня. Адреса Редакції і Адм.. „ПРАВДА“ Львів, вул. Кльоновича ч. 8. II. пов. Телефон 4—48,

ПЕРЕДПЛАТА в краю: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 зол. 50 сот. Місячно 1 зол. За кордоном: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість. Поодиноке число коштує 20 сот.

Папа Пій XI.

Сего року випадає пятьдесятьлітний ювилей священства теперішного Папи римського Пія XI.

Апостольська Столиця та весь католицький світ обходить величаво сей радісний ювилей Намісника Христового, який обходить Він у семиліття вступлення на папський престол.

Папа Пій XI. називається по батькові Ратті, а на імя має Ахіль.

Уродився в Дезіо коло Медіоляну 31. мая 1857 р. як третий син зі шестеро дітий Франца Ратті і Тереси. Один брат і одна сестра ще жиють.

Батько був директором ткацького закладу і заможним чоловіком. Кілька разів переносився з фабрики до фабрики. Першим учителем Ахілля був священик, що в своїй хаті учив дітий. Він відкрив скоро талант до науки у молодого хлопця і вислав його 10-літного до ґімназії св. Петра. Літні вакації перебував Ахіль у свого стрия Дон Даміяна, пароха в Ассо, що дав йому добру духовну підставу життя. Там запізнався Ахіль з медіолянським ахріепископом. Гімназію скінчив з похвалами і нагородами. Ліцей кінчив у семинари Монца, другу часть в Колеґії св. Карла в Медіоляні. На приказ архіепископа переніся до Риму і мешкаючи в льомбардськім семинари, ходив на григоріянський университет. 1882 р. здобув три доктората: з фільософії, теольоґії і канонічного права. Висвячений правив першу Сл. Божу 20. грудня 1879.

По укінченню наук став професором теольоґії і проповідництва у великім семинари в Медіоляні. Показався скоро глибоко вченим і бистрим дослідником. В році 1888 взяли його до Амврозіянської бібліотеки між учених.

Амврозіянська бібліотека це одна з найбільших бібліотек світа. Там о. Ахіль Ратті міг розвивати свої таланти. Через 20 літ в бібліотеці вів праці учених та оповіщував багато своїх трудів історичних і богословських. Як директор упорядкував бібліотеку взірцево. 1905—7 перевів далекосягаючі реформи: упорядкував Пінакотеку й отворив її для публики. За великі заслуги іменовано його ПрефектомАмврозіяни.

Попри працю наукову був діяльний також як священик. Був капеляном Інституту Сестер Матери Божої в Ченакольо і вів тих Сестер так, що їх діяльність розтягалася на всі дороги суспільного життя. Учительки католицькі, діти Марії, робітниці, дітвора — всі діставали основне релігійне виховання. Другі священики і архієпископ кардинал Феррарі доглянули його працю та покликали його до Капітули на каноника церкви св. Амврозія. І при тім іменовано його монсіньором.

1914 р. кілька днів перед вибухом війни був покликаний на наслідника о. Еґрле до Ватиканської Бібліотеки в Римі.

ПАПА ПІЙ XI.

1918 р. 25. квітня іменовано його Апостольським Візитатором у Польщі. З поля науки і душпастирства кинений на поле дипльоматичне, показався і тут майстром. Подорожував вже передтим: 1891 р. був у Відни, 1893 р. в Парижі, де возив кардинальські капелюхи ново іменованим кардиналам Ґрущі і Бурре. Був і в Льондоні в наукових цілях. Знав багато мов й історію з дипльоматичних документів по бібліотеках, незвичайно інтеліґентний і делікатно вражливий на оточення був відповідний на трудну ситуацію у ново утвореній Польщі.

Коли марш. Пілсудський обняв керму, Монс. Ратті умів постояти за права Церкви. Годив, ділив добра церковні й допровадив до того, що католицька реліґія стала признана державою.

1919 р. 6. липня іменовано його Нунцієм Апостольським при польськім правительстві. В рік потім висвячено його архіепископом 28. жовтня 1920 р.

1921 р. 13. червня Папа Венедикт XV. іменував нунція Ратті кардиналом і переніс на архіепископство до Медіоляну, опорожнене смертю кардинала Феррарі. Папа висловив йому при тім повне признання і подив для його праці, а Медіолян прийняв його радісно.

Лиш коротко оставав кард. Ратті в Медіоляні. Зазначився і там працями глибоко записаними в серцях вірних.

1922 р. 22. січня умер Папа Венедикт XV. а конкляве зібране 2. лютого вибрало в понеділок 6. лютого о год. 11 при 14 голосованню кард. Ратті на Папу. По згоді приняв імя Пія XI. Се Папа 261 з черги, котрого клич: „Мир Христа в державі Христа“.

—o—

Вага й значіння католицизму для нашого народу.

(—) Не про значіння католицької Церкви для кожного з нас будемо писати. Бож нема сумніву віруючому католикові, що поза католицькою Церквою нема спасення. Будемо тут писати про значіння католицької, зокрема нашої греко-католицької Церкви для нашого народу, як цілости.

Всі, навіть ворожі католицькій Церкві вчені мужі признають, що католицька Церква найбільш одностайна, найбільш кріпка між усіми релігійними орґанізаціями.

Великі нещастя, великі удари падали на католицьку Церкву, та вона встоялася кріпка й могутня. І встоїться, бо сказав Христос Господь, що й пекольні ворота не переможуть її. Та не тільки це. Католицька Церква багато добра зробила для народів, що належать, чи то в цілости чи частинно до неї.

Годі нам тут розглядати історію інших народів, ми приглянемося тільки заслугам католицької Церкви для нашого народу.

Великим нещастям для нашого народу було це, що, коли Царгород відірвався від католицької Церкви, він хоч не відразу та всетаки поволи перетягнув нашу Церкву на свій бік. Тимбільше, що це сталося саме тоді, як по смерти князя Ярослава М. держава наша розділилася на багато менших князівств. Колиб український нарід був остав при католицькій Церкві, то хоч і розбитий на малі князівства, бубви чувся одною силою й не так легко втративби був самостійність.

Тому великим щастям було для нас, що бодай частина нашого народу на Берестейському Соборі 1596 р. злучилася

знов із католицькою Церквою й признала святішого Вітця в Римі своїм зверхником.

Злука нашої Церкви з Римом дала вже доси дуже корисні наслідки. На цих областях нашої землі, де наш нарід належить до католицької Церкви, є найсвідоміща частина українського народу. І ворог нашої Церкви й народу нашого мусить признати, що греко-католицька Церква це на українських землях одинока здисциплінована Церква нашого народу. Всі інші Церкви, навіть ці, що мають назву „українська", вони й самі не мають сили й хоч не довго ще трівають, вже багато шкоди наробили нашому народови.

Ніхто не заперечить, що саме наша Церква виховала найсвідоміших членів українського народу й найбільш карних у народній роботі. Вороги нашого народу розуміють це, що наша греко-католицька Церква це найсильніша кріпость нашого народу й тому найбільше, найзавзятіше вдаряють на неї. Всі інші Церкви на Україні не страшні їм.

Вониж наглядно бачили й бачать, що там, де наша Церква має вплив, це під оглядом культурним, моральним і національним найсильніша кріпость й то всего українського народу. Показалося це виразно в часі світової війни й у часі революції на Україні. Тоді виявилася ріжниця між Галичиною й іншими землями України. Серед найважчих обставин найдовше видержало й найбільш здисципліноване, найбільш карне було галицьке військо. Тай не тільки це! Воно виявило й достойну, подиву гідну мораль і вірність як для національної справи, так і для своєї старшини. Ніодин галицький відділ, хоч був під більшовицькою владою, не сплямив себе ніодним убивством свойого старшини, хоч як більшовики наших вояків підбурювали до цього. А це було тоді, коли відділи військ великої України, захоплені більшовицькою агітацією, масово вбивали старшин. Тут не заслуга свідомости національної, бож у Росії вбивали своїх старшин навіть високо свідомі національно Латвійці.Що ніодин галицький відділ не дався підбунтувати до злочинств, в цім велика заслуга греко-католицької Церкви, опертої об Петрову скелю Апостольську Столицю в Римі.

Словом — у страшних часах розвалу галицька вітка українського народу, вихована гр.-католицькою Церквою була одинокою опорою ладу й порядку. Мешканці українських міст, християне й Жиди, раділи, коли до них приходили Галичани. Наша Галицька армія була такою, що не маємо причини соромитися за неї.

І коли сьогодні глядимо на ці страшні роки, то мимоволі звертаємо зір на Апостольську Столицю, бо це тристалітня звязь із Нею, була цим джерелом, що дала тільку моральну силу галицькій вітці українського народу.

І рівночасно родиться в нас інша думка: у далеке, далеке минуле сягає: колиб наш нарід не відірвався був від єдности з Римом, то інакше стоялиб ми сьогодні — не булиб розбиті та поділені. А з цього висновок на будуче: тільки в єдности з римським Апостольським Престолом жде ввесь наш народ краща будучина. І вже хочби тому, треба нам благати Всевишнього й усіх сил доложити, щоб довести до цього.

Скеля спасення

На морі бурливому
скеля-граніт,
над дива предива
все ясний там світ.
Враз хвилі брудні
у водній круги
блуднії вогні,
що безоднині слуги,
а буря бурунами дико
грізна —
на морі великі
й малії судна.
Хто пильний керманич,
на скелю все зір
й хоч темінь, тумани,
безпечно в простір.
Байдужі тудою,
блудні де вогні,
стежма за маною
в безодні на дні.
Лиш ці, що за світом
на скелі — горою,
їм світло привітом
блаженства, спокою,
бо скеля апостол Петро
на ній, тільки Церква Христова,
а в цій лиш Господні і Тіло і Кров,
шлях ясний у Небо в любови.

Я. Вільшенко.

—o—

о. СТЕФАН КОВАЛІВ.

Ватикан — столиця світа.

Ватикан се апостольська столиця. Се осередок церковної власти, жерело науки віри, взір досконалої організації й дисципліни, скарбниця всіляких старохристіянських памяток. Там родяться пляни конкордатів, нових епископських і кардинальських номінацій, нових дієцезій і папських енциклік.

Ціла Ватиканська палата займає простір 55.000 м², з чого 25.000 м² відпадає на самі подвіря. Число саль, каплиць і кімнат виносить дванацять тисяч! Але з сеї величезної будівлі тільки незамітна частина служить на мешкання Папи. Решту займають салі принять, музеї, бібліотеки, архіви, каплиці і т. п. По занятю Риму 1871 р. полишено Папі тільки Ватиканську палату і Лятеранську та віллю в Кастель Гандольфо. Сі посілости одержали право міжнародної ненарушимости.

Початки сеї найбільшої палати на світі відносять історики до папи Симмаха (498—514), котрий дав їй перші початки при старій церкві св. Петра. Однак у середніх віках Папи мешкали при Лятеранській базиліці. В Ватиканській палаті приймали лиш царських і княжих висланників. До розширення Ватиканської палати забралися папи Евген III. (1150 р.), Целестин III. і Інокентий III.

Папа Микола V. носився з гадкою перебудовання цілої Ватиканської палати, бо бажав у ній помістити мешкання для кардиналів і цілої папської канцелярії. Розпочату ним будову продовжали його наслідники: Сикст IV. побудував 1473 р. Сикстинську каплицю і салю на бібліотеку; Інокентий VIII. заложив Бельведер (городовий дім); Юлій II. подвіря Дамазія; Павло III. царську салю і 1540 р. Павлинську каплицю, Сикст V. бібліотеку й теперішне мешкання Папів, котре докінчив Климентій VIII. Александер VII. побудував після плянів Бернінього славні „царські сходи", так названі тому, бо провадили до царської салі. Венедикт XIV. основав музей, котрий з кождим роком побільшувано ріжними гарними будинками аж до наших часів. Так отже майже усі Папи чимсь причинилися до сеї ватиканської палати.

До Ваткану ведуть дві дороги: одна з каплиці Найсв. Тайн, друга, спільна для всіх, міститься в правім кінци еліптичної колюмнади; тут „бронзовою брамою", що їх стереже палатна ґвардія, входимо на великі сходи, збудовані Піем IX. 1860 р. Вони ведуть на подвіря св. Дамазія. З сего подвіря на право є вхід до палати, що їх замешкує Папа. На гору ведуть величаві мармурові сходи, які є освітлені величезними вікнами. З першої величезної салі є вхід до папського мешкання і до салі, де відбуваються тайні консисторії.

Прямо неможливо описувати подрібно всі салі й тисячі предметів, правдивих архитворів, які тут в цілій Ватиканській палаті находяться. Ми зупинимося лиш при деяких, звертаючи увагу тільки на найважнійші речі.

На лівім крилі є Льоджії Рафаеля. Є се триповерхові ошклені галерії, які виходять з трьох сторін на подвіря св. Дамазія.

І. Звідси веде дорога до царських сходів і до славної Сикстинської каплиці. Каплиця ся має вид прямокутника і є довга на 48 метрів, широка 15 метрів, висока 18 метрів. Є се правдивий архитвір малярської штуки. Кругом трьох сторін каплиці бачимо у горі залізну галерію, а над нею малі, округлі вікна. Цілі стіни і склепіння покрито чудовими фресками, з яких кождий має артистичну вартість. Над фресками працювали найзнаменитші художники. Вони змалювали сцени зі Старого і Нового Завіта.

В сій каплиці відбуваються в Великім Тижни і густо-часто протягом року Папські Богослужения, на які збираються кардинали та многі инші високі достойники. Публика може стояти тільки в другій части каплиці, яка відділена від пресвитерії і хору мармуровими кратами, пляну Мікель Анджеля. В сій каплиці відчитують в часі вибору Папи картки голосовання, котрі сейчас палять.

З церковних справ

Вісти з Риму.

Сего року в день світлого Христового Воскресення відправив Папа Пій XI. Службу Божу в сикстинській каплиці. На тій Службі Божій були присутні усі члени дипльоматичного тіла, найблизша рідня Святійшого Отця і усіх святійший Отець запричащав. Теж з великим торжеством відбувся в Римі сегорічний покутничий похід довкола базиліки святого Хреста, в якій переховуються усі найцінніші памятки Христових мук. Тяжкий великий деревляний хрест ніс на плечах в тім поході принц Маркантоні Калоіні, а римська шляхта з побожними піснями на устах товаришила йому. — Теж одною з будуючих подій було в Римі се, що там уся католицька молодь в часі Великого Посту здержалася з любови до Христа від куреня папіросів, а гріш заощаджений тим умертвленням передала італійському духовному семинареві на виховання священьства.

Урядова мова відновленої церковної держави.

— Латинська мова, яку загально у світі вважають за мову мертву, буде від тепер у частішім уживанню і всі модерні европейські держави будуть змушені її придержуватись у зносинах зі святійшою Столицею. У Ватикані проголошено, що латинська мова, яка доси була офіціяльною мовою цілої католицької Церкви, стане від тепер мовою урядовою міста Ватикану.

Святійший Отець відкликав заборону відправлювання Богослужень у Квиринали.

Папський заказ виданий ще в 1870 році, що забороняв католицьким священникам вступати до мешкання італійського короля в Квиринали і відправляти там які небудь Богуслуження чи уділяти св. Тайни, зістав тепер вже відкликаний. Відклик того заказу є для італійського пануючого дому тим самим, що зняття з него тої екскомуніки, яка на нім тяжіла близько 60 літ.

Конфіската майна католицької церкви в Мехіку.

З Льондону повідомляють, що мехіканський уряд сконфіскував на користь держави все майно католицької церкви. Церковним майном будуть заряджувати окремі громадські комітети.

Піддані Ватикану.

У найближчому часі буде означене число осіб, які мешкатимуть постійно в Ватикані і рахуватисямуть підданими ватиканського царства. Досі є їх 468. Кардинали є громадянами Ватикану, навіть коли мешкають поза його межами (таких є двох: ватиканський секретар Ґаспарі і архипресвитер Мері дель Валь). Крім них належать до ватиканських громадян найближчі співробітники Ґаспарі, папський гофмайстер, директор музеїв, служба, сторожі, садівники, командант швайцарської ґвардії та жандармерії зріднею. Скількість членів жандармерії збільшать тепер до 200 осіб.

——о——

Торжественне відкриття ювилею Папи Пія XI.

Ювилейний рік, посвячений пятьдесятьліттю священства Папи Пія XI. розпочався дня 20. січня с. р. зворушливим торжеством у церкві св. Петра в Римі.

Мимо ранньої пори, до церкви св. Петра наплила многотисячна маса вірних, щоби вислухати Службу Божу, яку правив сам Святійший Отець та зложити Йому у ювилейнім дарі свою любов і привязання до Петрової скали. Помітний був піднеслий настрій зібраного народу. Тим разом не відчувалося урядового характеру й зовнішного блеску, якими замітні звичайні великі ватиканські торжества. Було це радше приватне торжество Папи, день сердечних, любих споминів, хвиля совокуплення й молитви.

Тиха Служба Божа відправлена в півсумерку величезного храму на гробі Князя Апостолів змушувала присутних до внутрішного совокуплення і сердечної молитви за Заступника Христового на землі. На престолі не було ніяких прикрас. Знімався на ньому лиш великий хрест та горіло шість свіч. До торжественного настрою причинявся поважний григоріянський спів (у роді наших греко-католицьких церковних напівів), виконаний всіми римськими семинарями.

В хвилі, коли Папа появився в храмі у величавій лєктиці, роздалася військова команда, на яку папська ґвардія, уставлена здовж головного храму віддала військовий привіт оружям, а рівночасно з льожі (з хорів) над головним входом загремів папський гимн.

У ній також відбуваються публичні Папські Консисторії. В примежній папській закристії зложені є премногоцінні предмети, які надіслано Львови XIII. з приводу священичого ювилею 1888 р.

Біля Сикстинської каплиці є Павлинська каплиця. Її збудував Sangallo 1540 р. на приказ Папи Павла III. І її покривають чудові фрески (малюнки).

З третього поверха льож входиться до ґалерії образів званої Пінакотека. Сорок пять образів, майже самих архитворів, творять сю ґалерію і є уміщені в чотирох салях.

II. Камяний музей побудував Папа Пій VII, а урядив славний археольоґ К. Маріні. Містить в собі поверх три тисячі ріжнородних предметів.

III. Ватиканська бібліотека. Властивим основателем сеї бібліотеки є Папа Микола V. Він то зібравши усі рукописи з Лятеранської палати, та виславши до Греції, Німеччини й инших країв вчених людий, згромадив тим способом девять тисяч рукописів. Сикст IV. збудував бібліотеку, але Сикст V. побудував иншу, вже теперішну, після пляну Фонтани 1588 р. З бігом часів, Папи, особливо Григорій XV., Клементій XI., Лев XII. і Пій IX. причинилися найбільше до збогачення бібліотеки так, що тепер, числить вона 25.000 дуже важних рукописий, а 110.000 томів друкованих.

З рукописий найважнійші є: Біблія з IV. століття; Гомілії св. Григорія В. з XI. ст.; молитвослов Корвіна, угорського короля з XV. віку.

На кінци послідної салі є по правій руці двері до Архівів, які основав славний ватиканський бібліотекар Тайнер.

Минувши архів, входимо до дуже довгої ґалерії, яка тягнеться на право і на ліво, рівнобіжно до камяного музею. На самім кінци ґалерії, яка тягнеться на право, є світський музей; у нім є шість шаф, наповнених дуже цікавими старинними предметами. Ґалерія по лівій руці має назву рукописий королевої Христини, на кінци котрої три останні салі звуться Християнських музеєм (Museo cristiano). Його основав Венедикт XIV. Стіни першої салі є виложені мармуровими написями і плоскорізьбами, які винято з християнських саркофаґів-гробниць. Навколо стін є вісім шаф, в яких містяться ріжні предмети з перших християнських віків. Шафи сі замкнені; щоби їх отворити, треба на се осібного позволення. По середині салі стоїть шість ошклених шаф, які рівнож містять в собі ріжні предмети первісних і новійших віків християнства.

Далі є саля, звана ґабінетом папірусів. Є се одна з ватиканських саль найбогатша в прикраси з ґраніту, порфіру і бронзу. Більша часть папірусів (рукописів на папері з волокон ростини папіруса) походить з V., VII., і VIII. ст.

За сею салею є саля византійських малюнків з XIII. і XIV. століття.

На кінци салі византійських малюнків є вхід до ґабінету старинних печатий і медалів. Є се збір знаків, які старинні звикли були уміщати на будівельних матеріялах. В сім ґабінеті є портрет Карла В., кілька малюнків з катакомб, старинне бронзове римське крісло і кусень мозаіки, походячої зі старинного римського багатського дому.

З сего кабінету входиться до так званого Апартаменту Борджія, який складається з шести саль, з котрих три перші містять в собі книжки. В четвертій, пятій і шестій є уміщені плоскорізьби, саркофаґи, архитектонічні відломки і один поганський престол.

Музей Кяромонті. До того музею входиться з тої самої камяної ґалерії, з котрої є вхід до ватиканської бібліотеки, а від камяної ґалерії відділяє його тільки бронзова крата. Сей музей оснований був Пійом VII., котрого родове назвиско носить. Знаходиться в нім поверх сімсот ріжнородних предметів старинної штуки, розділених на трицять відділів.

При самім вході до музею Кяромонті є вхід до музею Брахіо Нуово. Сей музей основав Пій VII. під управою німецького архитекта Рафаіла Штерна. Підлога в нім є прикрашена десятьма старинними мозаіками.

Звідси ведуть сходи до музею Пійо-Климентинського, що його заложили

Найбільше зворушливою хвилею було перше св. Причастія наймолодших бо ледви семилітних дітий. Св. Отець висказав був бажанння з нагоди свого ювилею уділити перше св. Причастя наймолодшим діточкам.

Тим хотів Папа заохотити родичів і виховагелів до практичного приноровлення Енцикліки Пія Х. про принимання св. Причастя через дітий, скоро тільки вміють розріжнити звичайний хліб від Тіла Господнього.

Рівночасно хотів св. Отець відсвіжити особисті спомини з молодших літ свого священства, бо улюбленою його працею було колись приготовляти наймолодших дітий до першого св. Причастя в медіолянськім монастири „Іль Ченакольо". Отсю милу душпастирську працю сповняв там колишній Отець Ратті, через близько 32 роки.

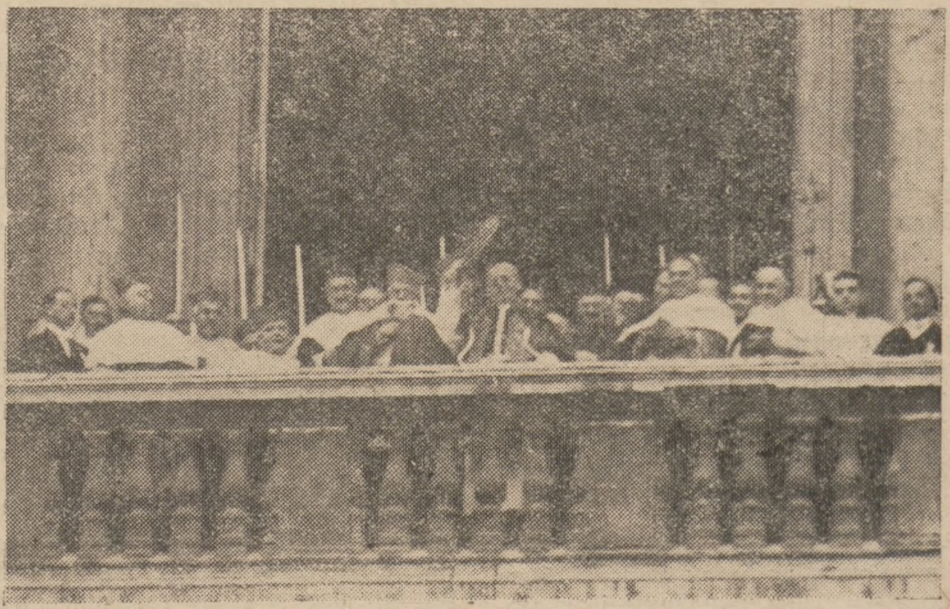
Зворушливий се був вид, як 120 дітий, хлопців і дівчат, вибраних зпоміж усіх станів ватиканської дільниці окружили віночком Найвисшого Пастиря. З очий діточих читалося щастя неописане, якого доступили принимаючи перше своє св. Причастя з рук св. Отця, серед обставин незвичайних навіть у Римі. Мимо малого росту й молодого віку в очах і чертах лиця тих дітий пробивала ся питома дітям полудневих країв умова зрілість і зрозуміння так важного релігійного акту.

В хвилі, коли у стіп Петрового престола невинні діточі душі кріпилися Ангельським Хлібом, сходяче на голубім італійськім небі сонце облило рожевою загравою мозаїкове нутро високої копули храму, немов на знак, що й небеса радіють тим незвичайним ангельським видом.

По Службі Божій засів Папа на престолі й роздав по черзі всім дітям памяткові срібні медалики. В отсю хвилю нагадувалася евангельська подія, коли то Христос, окружений дітьми сказав апостолам: „Дозвольте дітям приходити до Мене, бо їх є царство небесне".

Серед кількадесятьтисячної маси народа, що заливав весь храм, найближше престола находилося 11 кардиналів, 50 епископів, родина Папи, представники всіх посольств при Апостольській Столиці, вся римська шляхта та много инших визначних осіб.

По уділенню благословення опустив св. Отець серед грімких оплесків і радісних окликів церкву св. Петра та вернув до звичайних своїх щоденних занять.

Папа Пій XI. благословить нарід на площі св. Петра 12. лютого 1929.

Климентий XIV. і Пій VI. Є се найперший музей у світі й такого багатства різьб ніде більше нема. В тім музею є такі відділи: 1. Передсінок чотирокутний. 2. Передсінок округлий. 3. Покій Мелеаґра. 4. Подвіря бельведерське. 5. Саля звірят. 6. Ґалерія статуй. 7. Саля погрудий. 8. Ґабінет масок. 9. Саля Муз. 10. Саля округла. 11. Саля в виді грецького хреста. 12. Музей египетський. 13. Саля памятників египетського стилю. 14. Саля наслідуваних памятників. 15. Півколо. 16. Саля папирусів. 17. Музей Етрусько-Григоріянський. 18. Ґалерія свічників. 19. Ґалерія Арацці. 20. Ґалерія ґеоґрафічних карт.

Ватиканські городи. Вхід до них є з присінка салі Біґі. Перший город називається делля пінія. Сю назву має від великої соснової шишки, зробленої з бронзу, яка походить з Пантеону і є уміщена в великій заглибині в головній фасаді. Є тут прекрасні дві бронзові пави, що походять з мавзолею Адріяна і підстава з колюмни Антоніна Пія, уся з одного мармору, прикрашена гарними плоскорізьбами.

В головнім городі знаходиться Ля Вілля Пія, або Касіно дель Папа, котре збудував ще Пій IV.

З тераси, званої ля Навічеля, є чудовий вид на Рим.

——х——

Містечко Нижнів погоріло

Дня 28. мая с. р. вибухла грізна пожежа в містечку Нижневі, товмацького повіту. Вогонь повстав із невідомої причини в хаті Василя Маламфія. Коли полумя обняло весь будинок, роздалися з нутра численні стріли. Се вибухли сховані в хаті карабінові ладунки. Наслідком сильного вітру вогонь перекинувся на ціле містечко. На ратунок прибула вогнева сторожа з Товмача й Коропця. Згоріло 200 будинків, а в їх числі 50 хат. Ціле містечко обернулося в страшне пожарище.

——о——

Присуд у справі крівавих подій у Батятичах

На днях скінчилася у Львові судова розправа проти 46 селян, мущин, жінок і підростків, обжалованих о спричинення в січні 1929. крівавих заворушень у Батятичах, підчас яких чотирох селян згинуло від карабінової сальви, яку віддала поліція до гурту селян.

З числа 46 обжалованих 41 осіб засуджено, а лиш 5 звільнено.

Засуджені: Михайло Ліґашевський на 10 місяців тяжкої тюрми, Василь Ліґашевський 10 місяців, Іван Курович 8 міс., Мелянія Ліґашевська 3 тижні, Анна Сибаль 8 місяців, Марія Теслюк 2 тижні, Стефан Ліґашевський 1 місяць, Михайло Бочковський 7 місяців, Василь Теслюк 2 тижні, Антін Луківський 6 місяців, Іван Задра 6 місяців, Стефан Петруняк 8 місяців, Гриць Ліґашевський 2 тижні, Стефан Жеребецький 1 рік, Анастазія Ліґашевська 3 тижні, Корнико Теслюк 8 місяців, Анна Семків 8 міс., Павло Полич 1 рік, Мелянія Курець 2 тижні, Іван Курович 3 тижні, Андрій Гайворон 3 тижні, Мелянія Барилка 2 тижні, Гнат Луківський 3 тижні, Мих. Малишка 3 тижні, Вас. Дуда 3 тижні, Стеф. Швець 2 тижні, Ів. Семків 8 місяців, Петро Ботвиник 7 місяців, Стеф. Мищишин 8 місяців, Настя Хмеляр 7 місяців, Стеф. Пастернак 7 міс., Єва Задра 7 міс., Настя Барилка 14 днів, Кость Панько 3 тижні, Лікерія Цицуля 8 міс., Марко Ружицький 3 тижні, Максим Педлоха 1 місяць.

Лиш у чотирох случаях засудженим завішено кару. Декотрі відсиділи вже кару у слідчій тюрмі. Прокуратор застеріг собі 3 дні до надуми, а оборонці засуджених внесли зажалення неважности.

——н——

Летунська катастрофа

Французький літак, що летів до Марсилії з невідомої причини упав зі значної висоти в море. Летун, доплившии до берега, вратувався, чотирох подорожних втопилося.

——н——

Зі світа

Крiваві перегони.

Підчас перегонів авт у Циттав (Саксонія) одно авто вдаривши у розгоні об телеґрафічний стовп упало між публику; 4 убитих, 14 ранених. — В околиці Кістриня (Німеччина) автобус з 33 прогульковцями перекинувся в рів; три особи вбиті, 13 ранених.

Градові бурі.

У північно-східній Німеччині пройшли цими днями великі градові бурі, що понищили засіви, телефони та телеґрафи, а громами спричинили пожежі. — В арґентинськім місті Мендоза пятикратний землетрус знищив 150 домів і ранив кількасот осіб.

Землетрус у Туреччині.

Турецькі ґазети подають подробиці про великий землетрус, який найбільше відчула Анґора, Сівас та Ешінжар. В останніх двох містах землетрус підкинув будинки до гори. Потрясення зайшли в прямовісному напрямі й були такі сильні, що будинки попадали один на другий. Зруйнованих цілковито понад тисячу домів. Після землетрусу почав падати великий дощ і град.

Кровава бійка студентів із поліцією.

У місті Мехіку в правничому відділі тамошнього університету застрайкували студенти на знак протесту проти зміни в держ. іспитах. У звязи зі страйком прийшло до сутичок між страйкуючими студентами та поліцією. Було застрілених 2 почт. урядовців, які в сутичках не брали участи. Тяжко ранених було 25 студентів. Поліція приказала замкнути всі школи.

Смертні присуди.

У Мадриті закінчився процес вищих і нищих офіцерів, обвинувачених у бунті, держ. зраді, намаганні повалити уряд Прімо де Рівери. Прокуратор домагався кари смерти для сімох обв. вищих офіцерів, для інших досмертної вязниці. Суд засудив 7 вищих офіцерів на розстріляння, 14 офіцерів на досмертну вязницю, інших 16 учасників бунту на кару вязниці 20—30 літ.

——o——

ІВАН ГЛАДИЛОВИЧ.

Обовязки робітників і працедавців відносно себе

ЗМІСТ: **Вороги чи приятелі. — Члени одного орґанізму. — Капітал і праця. — Обовязки робітників. — Чим майно менше, тим заслуговує на більшу пошану. — Найважніший обовязок працедавця. — В життю позагробовім, вічнім.**

Головною ошибкою в робітничім (соціяльнім) питанню є — на думку Св. Вітця Льва XIII. — мильне переконання, що ненависть між обома таборами, між багатирями й бідняками є не до усунення та що вже сама природа взиває їх до боротьби зі собою. Але та думка так дуже не годиться з правдою, що якраз їй противна є правдивою.

Кількиж то в людськім тілі ріжнородних членів, зовсім відмінних. Але ми бачимо, що ті члени не ведуть зі собою боротьби, а навпаки вони взаїмно доповняються і допомагаються один другому. Таксамо повинно бути й в громадянськім орґанізмі (тілі): ріжні стани, ріжні кляси, повинні собі взаїмно допомагати, бо один є потрібний другому: не може бути капіталу без праці, але й нема як знаємо праці без капіталу. Згода є матірю краси й ладу. Зате безнастанна боротьба мусить зроджувати здичіння і замішання.

Капітал треба погодити з працею і якраз католицька Церква вчить нас, в який спосіб се осягнути. Церква взиває обі сторони до виповнювання обовязків супроти себе, а передовсім тих обовязків, котрі випливають з самого почуття й поняття справедливости.

З поміж сих обовязків до бідних відносяться отсі: робітники й бідняки мають обовязок точно й вірно виконувати добровільно приняту працю; вони не сміють нарушати ані маєтку, ані особи свого господаря; навіть в обороні своїх прав (при страйках) мусять вони здержуватися від насильств та ворохобні; вони не повинні приставати з лихими людьми, котрі їх зводять рожевими надіями та через те наражують їх на гірке розчарования та матеріяльні (маєткові) шкоди.

Зновуж до обовязків багатирів та панів належить обходитися зі своїми робітниками по достойному шануючи їх людське достоїнство, а не вважати їх за своїх невільників. Се сором і нелюдяність — каже Св. Отець — використовувати робітну людину, вважати її тільки оруддям для наживи та розцінювати її тільки з точки погляду вартости його фізичної (тілесної) сили.

Богатирі (капіталісти, пани) повинні також дбати про душевні потреби своїх робітників. Працьодавці повинні оставляти своїм робітникам достаточного часу на релігійні вправи й повинности, і не

К. К. 16

Св. Апостол Павло

— Добре робиш — похвалив Павло, — я радивби тобі списати все, що довелося пережити та зробити Христовим апостолам по Його вознесенню.

— Може колись, коли така буде Божа воля, й зроблю це — та покищо записую тільки наші пригоди — відповів Лука.

Так працював Павло в будні, а що суботи йшов у школу. Там пересвідчував Жидів і Греків. Робив він це спершу дуже обережно, щоб не зражувати ні одних ні других...

Одного дня, коли Павло сидів із Аквилею за роботою, прийшов до нього Лука тай каже:

— Вернули Сила та Тимотей із Македонії.

— Зрадів Павло.

— Славаж Тобі, Господи! Тепер піде живіще робота в Христовому винограднику. — Недаром Дух спонукує мене вже від кількох днів отверто свідкувати Жидам про Христа Ісуса!

Як зголосилися Сила й Тимотей у нього, щиро привитався з ними Павло тай радісно:

— До діла, брати, до діла. Дух святий приказує нам явно й сміливо свідкувати Жидам про Христа.

І в школах і на прилюдних місцях між Жидами голосив Павло Жидам Христову науку...

Та Жиди підбурювані книжниками й фарисеями висміваяи його та лихословили й відступником називали.

І бачив Павло, що на тверду опоку падуть зерна науки його, струснув одяг свій і закликав:

— Кров ваша на голови ваші! Я чистий! Від сьогодні між поган іду!

І зійшов із місця. Тут приступив до нього один Римлянин, що вже здавна жив у Коринті тай давніше вже приняв Христову віру та каже:

— Павле, дуже зрадів я, що ти вкінці рішився покинути їх. Не для них скарби Христової науки! Тверді в них голови й серця зачинені. Ходи в мою хату, будь гостем у мене! Погане радо тебе слухатимуть і між ними матимеш багате жниво.

— Так — згодився Павло — покину своїх і піду між поган. Коли ці відкидають Царство Боже, отворю поганам ворота туди...

Та сумний, дуже сумний був Павло. Жаль було йому дітий рідного народу, що в твердости сердець своїх відкидають від себе Царство Боже.

Пішов іще в хату Аквили й Прискили, тай каже:

— Прощавайте! Дякую вам за гостину щиру та щедру.

Зчудувалася Прискила:

— Так скоро вже кидаєш Коринт?

— Ні, Коринту ще не кидаємо, ще ми тутечки не покінчили діла нашого — відповів Павло.

— Як не кидаєте Коринту, то чомуж ти, Павле, кидаєш нашу домівку. Видно, недогода була тобі в нас.

Павло схопив Прискилу за руку.

— Прискило, сестро в Христі, не говори так! Добре мені було в тебе, ще й як добре, — каже, — та бачиш, годі мені жити тутечки між нашими. Кину я їм голосити слово Боже, між поган іду.

— Ну, то хай і так! Та в нашій хаті жити можеш, — каже Прискила.

— Можу, правда! Та одно, не хочу наражувати вашого дому на ненависть і злість Жидів. Таж знаєш наших, вони в ненависти страшно жорстокі! А друге: коли я житиму між поганами, скорше вони віру ймуть моїм словам.

— Може й твоя правда! Та знай, що хата наша все прийме тебе радо й твоїх.

— Знаю це й радо витати буду в тебе, коли буде змога — відповів Павло.

І розпращалися.

Як ішли з жидівської дільниці говорив Павло товаришам:

(Дальше буде).

——o——

виставляти їх на небезпеки гріха або морального зіпсуття. Ніяка умова праці не повинна відтягати робітника від домашньої господарки й ощадности. Таксамо не вільно накладати забагато праці, а тільки відповідно до сил роду, полу й віку. (Жінки й діти повинні бути передовсім забезпечені перед шкодами, які надмірна праця може спричинити їх здоровлю).

Але **найважнішим обовязком працедавців є віддавати справедливо кождому, що кому належиться, отже за труд віддати робітникови справедливу заробітну плату.** Богачі повинні тямити, що божі й людські закони однаково осуджують використовування чужу недолю. Позбавляти когось добре заслуженої заплати — се гріх взиваючий до неба о пімсту. Як каже Св. Письмо: Отсе кличе до Бога заплата робітників, якої ви (богачі) їм відмовили: а сей клик продерся до самого Господа Саваофт (Яков. 5. 4).

Вкінці мусять богачі пильно вистерігатися перед всяким насильством, обманом та лихварськими штучками, бож робітники в нинішних обставинах є дуже недостаточно забезпечені перед несправедливістю та визиском.

——o——

Данилка Сокири слово щире

Каже раз до мене Яків, це старий наш паламар, взявши спорий нюх табаки: „Щось веселого нам вшквар! Бо нам в селах невесело, а журба шлях до гріха!". Сміх не носять у кобели, де наберу я сміху? Де не підеш всюди свари, де не глянеш чорнять всіх, брат на брата просить кари, брата брат валить із ніг! Все незгоду у нас чути й недовіря вже давно, серед скрути баламути тягнуть наш народ на дно! Мала „Рідна Школа" збори; був там сміх та був і плач, недовчені там „дохтори", (кожен наче той пугач) направляти брались школу, баламутили село, все пугутькали посполу, все одно від них гуло: „Нам релігії не треба в школі, світська в нас мораль, хліба треба нам не неба"... (Аж мені їх було жаль!) От, цікавий би я знати, якби вже прийшло на те, який батько, яка мати далиб там своїх дітей, де релігії не вчилиб, в пазурі таких панків, що дітей нам покривилиб і зробилиб з школи хлів. Ні, панам всім упіпістам і сельробам й радикалам, требаб самим в лавки сісти, дітей наших не дісталиб! Та аж до такого лиха, вірю я, не прийде в нас, зблідла вже тепер їм пиха, скривились, мов пили квас, всі червоні ті „дохтори" вже на зборах на самих, дали їм відправу збори, аж щось помішалось в них у головах, що аж з люти, „Ще не вмерла" заспівали... Якже так можна забутись? Не діждетеся похвали за цей гимн ви буржуазний від червоної Москви, видно ще вам невиразно натовкли до голови. От такий то на цих зборах був вам плач і разом сміх, не було це десь там в горах, а у Львові в очах всіх. Ось бачите, куме Яцю, бере сміх, а з ним йде плач, що гальмує нашу працю — ворогам несе колач. Та дасть Бог і сміх в нас буде, а з ним разом праця щира, тільки геть червоні бруди з наших хат.

Кінчу — Сокира.

Кілько зір на небі?

Також щось — скаже дехто — деж можна почислити всі зорі! І правду скаже — всіх зір почислити не можна, бо багато, багато зір люде не бачать тай не побачать ніколи — тай, як знаємо, зорі одні гинуть, другі повстають нові, Кілько їх було, є й буде це знає тільки всевідучий Творець. Та всеж таки ці зорі, що люде бачать, чи то голим оком, чи при помочі далековидів учені люде почислили. Для лекшого числення вони й упорядкували собі їх по силі їх світла та по величині. Величини 1—6 бачимо голим оком, а при помочі далековидів замітили люде й почислили менші зорі величини від 7—11. Коли ще кращі винайдуть скла то відшукають напевно на небі ще дальші та ще менші зорі. Найбільше зір (першої величини) є на північній півкулі неба 9 і 9 на південній. Другої величини є по 30 на обох півкулях. Зір третої величини є на північній півкулі 75, а на південній 96. Зір четвертої величини є на північній півкулі 190, а на південній 221. Пятої величини на північній 630, на південній 493, а шестої величини на північній півкулі 1949, а на південній 1959. Значить зір, що їх бачимо в місячну ніч голим оком є на обох півкулях 5691.

При помочі далековидів побачили й начислили вже сотні міліонів. Звичайній людині від такого числення завернулась голова.

Найблизші сталі зорі від землі віддалені на 4—10 соняшних літ.

Тільки начислили вчені зір у всесвіті, а з часом ще може в десятеро тільки замітять та начислять — однак усе це без сумніву тільки маленька, малесенька частинка усіх зір, що мають призначені Богом шляхи в безмежних просторах.

В. К.

СТРІЛЕЦЬ ЙОСИФ

Щоби заглушити внутрішний голос, що не давав мені ні хвилиночки спокою, працював я як у роспачі, щоб не думати. Повних чотири години стояв я біля сикавки й хоч хотіли мене змінити інші, я не вступався. Я не чув уже своїх рук і був уже такий знесилений, що здавалось ось-ось упаду, та я держався, аж поки раннім ранком не дали сикавкам сиґналу: „Спини!" Небезпека минула, варти розставлено, чужі огневі сторожі відїхали до себе, а я більше заточився, як зайшов у мою кімнату, де я впав на постіль і зараз таки заснув із виснаження. Геть пізно, аж під полудне, став я та сон не покріпив мене. Як розбитий на всьому тілі проснувся я й мусів щойно пригадувати собі, що це склалося. Потім прийшла пригадка з усією силою й я зірвався мов гонений. Перший мій хід був на пожарище, а саме там, де стояла гостинниця „Під Оленем".

Багацько людей було на вулицях. Одні стояли гуртками бездільно й говорили про страшне нещастя, інші порпалися в румовищі своїх домів, що тліли ще, щоб може що ще найти тамечки. Перед „Оленем" стояло кількох знайомих. Я підійшов до них і питав про родину гостинничаря.

Гостинничар, його жінка, оба хлопці найшли захист „Під Короною". Вони не могли врятувати нічого й то зівсім нічого, крім життя — така була відповідь на моє питання. Аж тепер замітив я поважні вирази лиць у людей. Я злякався, так що думав, всі чують, як у мене серце товчеться й не зважувався питати дальше. Та всеж таки знав у найблизшій хвилині найстрашніше, що Оленка й дві служниці, що спали в комірках на піддаші, не могли вже врятуватися. Бо надто бистро поширився огонь в домі з гори до споду. Заки батько, мати й брати отямилися вповні, увесь дім був уже одно полумя й рятунок був уже зівсім неможливий. Молода дівчина, а з нею й обі наймички теж ще молоді та повні життя, стали жертвою ненаситнього живла.

Мені начеб хто завдав важкий удар тугою запрутою по голові. Я не в силі був уже думати й колиб люде були не піддержали мене, бувби я впав мов підрубане дерево. Я чув ще, як одна жінка говорила другій: „Бідняга! Він зівсім не знав ще цього. Тепер воно за сильно вдарило на нього, він любив Оленку!" Потім стратив я свідомість.

Я прийшов до свідомости аж по трьох тижнях у шпиталі. Моя кріпка природа перемогла важку нервову гарячку на зчудування лікарів і шпитальної обслуги, бо вони вже всі вважали мене пропащим. Не мало ще прийти для мене висвободження. Я тепер скоро вертав до здоровля й небаром міг уже кинути шпиталь на найважчий хід у моїому життю.

В містечку всі злякалися, як побачили мене, бо в цих трьох тижнях, хоч іще зівсім молодий, посивів я так, як мене бачите теперечки. Рішення моє було тверде. Я бачив тільки один шлях перед собою, що ним треба було пійти мені. Я завинив смерть троїх людей і руїну інших. Колиб я був побудив Терпливців зараз, як замітив перші познаки пожежі, можеби було вдалося вгасити ще огонь. На всякий случай, ко-

Уряди для справ военних інвалідів

В звязку з додатковою реєстраціею інвалідів утворено при деяких староствах т. зв. „Уряди для справ военних інвалідів“, котрі переняли на себе функції дотеперішних Інвалідських рефератів при ПКУ. В тих урядах буде відбуватися реєстрація та лікарський перегляд інвалідів. По інформаціям, які ми одержали в Уряді для справ інвалідів при львівськім старостві, інваліди можуть вже тепер вносити подання до тих урядів, долучаючи свої інвалідські документи, або бодай покликуючися на свідків. Лікарські комісії для інвалідів, що не були досі зареєстровані, будуть відбуватися починаючи з днем 1-го липня ц. р. Про речинці окремих комісій появляться урядові оповістки в громадах.

Щоби наші інваліди (колишньої австрійської та російської армії) знали, куди мають вносити подання, подаємо перегляд „Урядів для справ інвалідів“ на українських землях під Польщею:

Львівське воєв.: 1. До уряду Львів належать повіти: Львів місто і повіт, Городок, Бібрка, Рава руська, Яворів, Сокаль і Жовква. 2. До уряду Перемишль повіти: Перемишль, Добромиль, Мостиська, Ярослав, Любачів. 3. До уряду Ряшів м. ин. повіт Ланцут, Ряшів. 4. До уряду Самбір пов.: Самбір, Старий Самбір, Дрогобич і Рудки. 5. До уряду Сянік пов.: Сянік, Ліско, Коросно.

Станиславівське воєв.: 6. До уряду Коломия пов.: Коломия, Городенка, Косів, Снятин і Печеніжин. 7. До уряду Станиславів: Богородчани, Надвірна, Рогатин, Товмач і Калуш. 8. До уряду Стрий пов.: Стрий, Сколє, Жидачів, Турка і Долина.

Тернопільське воєв.: 9. До уряду Тернопіль належать пов.: Тернопіль, Теребовля, Скалат, Збараж, Бережани і Підгайці. 10. До уряду Чортків пов.: Борщів, Чортків, Копичинці, Заліщики і Бучач. 11. До уряду Золочів пов.: Камінка Стр., Радехів, Броди, Золочів, Зборів і Перемишляни.

Краківське воєв.: 12. До уряду Новий Санч пов.: Новий Санч, Грибів, Горлиці, Новий Торг. 13. До уряду Тарнів м. ин. пов. Ясло.

Волинське воєв.: 14. До уряду Луцьк пов.: Луцьк, Володимир, Горохів, Ковель і Любомль. 15. До уряду Рівне пов.: Рівне, Здолбунів, Дубно, Кремінець і Костопіль.

Поліське воєв.: 16. До уряду Берестъ н. Б. належать пов.: Берестъ, Кобринь, Запруди і Камінь Коширський. 17. До уряду Пинськ пов.: Пинськ, Дорогичин, Лунинець, Столин, Косів Поліський і Сарни.

Люблинське воєв.: 18. До уряду Люблин належать пов.: Холм. 19. До уряду Сєдльце пов.: Константинів, Біла Підляська, Влодава. 20. До уряду Замость пов.: Замость, Красностав, Білгорай, Грубешів і Томашів.

Білостоцьке воєв.: 21. До уряду Білосток пов.: Більськ.

КАНЦЕЛЯРІЯ УКТОДІ, ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 3.

——о——

ОРЛЄАНСЬКІ ТОРЖЕСТВА

У Франції обходять сего року свято „Орлеанської дівиці“, Іванни д'Арк, дівчини-геройки, яка перед 500 роками увільнила місто Орлеан від англійської облоги. Головною точкою торжества був історичний похід через вулиці Орлєану до памятника Іванни д'Арк. Наша знимка представляє учасників походу в історичних строях. На кони стать, що зображує „Орлєанську дівицю“.

Живлові нещастя

Повінь у Відні.

В суботу 25. ц. м. навістила Відень нагальна злива. Пожарні сторожі мусили в кількох случаях вести рятункову акцію, бо протягом кількох хвилин більшу частину міста залила повінь. Трамваєвий рух мусили на якийсь час припинити.

Повінь у Москві.

Крижані запори на Двині спричинили небувалу повінь, що ушкодила багато забудувань в архангельській пристані. Страта є на три міліони карбованців.

либ огонь був і зірвався, не мусилиб погибнути Оленка й наймички. Людей із „Оленя“ можна булоб остерегти завчасу. Я був винен, що найлюбіша мені на землі людина так марно й серед таких страшних терпінь пропала. І коли я через це, що хотів пошкодити мойому суперникові, знищив найкращі свої надії, то це була жорстока відплата долі, та це не вменьшило моеї вини. І мені доля позволила виздоровіти з важкої недуги й не поставила ще мене перед предвічного Суддю, то мусив я відпокутувати перед земськими суддями.

Я продав, на превелике зчудування співгромадян, все мое майно, передовсім мій шлюсарський варстат, і ставився на суд. Вірно, по правді змалював я мое життя, мою любов, яка мене мучила завидь супроти краще поставленого суперника, а також що склалося в цю злощасну ніч. Я не прикрашував і не затаював нічого, противно, натхнений тільки чистою думкою відпокутувати, представив мою вину яркіше, як було треба. Суд переслухав кількох фахових знавців і ряд свідків, з яких перші однозгідно заявили, що ледви чи можна було при тількій бурі спинити пожежу, та три людські життя може можна булоби врятувати. Суд пізнав, що в смерти троїх людей є тільки посередня моя вина, а не безпосередня й засудив мене за непошанування обовязку й недбальство на шість місяців тюрми. Я заразісько зголосився до відбуття кари, не зголошуючи відклику.

По відбутті кари я не вертав уже в родинні сторони, я не мігби вже передусім мешканцям „Оленя“ глядіти в очі. Біль старенькям уже батька та неньки за доброю, молоденькою донечкою розірвавби був в мене серце. Я поїхав ув Америку, де пристав до гурта ловців на кожухи. Більш як пять літ прожив я між тихими, поважними людьми та в безмежности степу, можу це признати, віднайшов я вкінці душевну рівновагу, хоча, що чейже зрозуміле, та страшна ніч у родинній стороні жила в мене незабута й радости життя з моїх юних літ не відзискав я вже ніколи. Туга за рідною країною спонукала мене поплисти назад через океан. Та прямо в родинні сторони не хотів я вже вертати, не мав цього й на думці знов як колись жити між людьми та ще й вести мое ремесло. Я став пустинником, що тікав від людей і нічогісько вже не дожидався від життя.

Случай звів мене з вашим покійним батьком, що саме тоді шукав стрільця. Я зголосився на цю службу, одержав її тай осьтакечки служу й доси.

Старий стрілець скінчив оповідання. Та заки ще доктор Загородний міг щось сказати, додав іще Йосиф:

— Пане докторе, я певний, що це, що я вам оповів у вас збережеться найкраще. Воно тут в околиці тайна, задержіть і ви її поки я живу. Колиж я вже перейду на той світ, тоді зможете зробити з моєю історією, що схочете. Може вона одній чи другій людині, що їй не дає спокою завидь, стане в пригоді. Та тепер уже час нам у постіль. В четвертій годині затуркотить будильник, а там у Грабині є чималий козел.

Перед півроком ген на шпицях камінь, потручений сайгою у бігу, ударив так нещасливо стрільця Йосива в голову, що старенький упав на місці неживий. Тихої години тамечки в ловецькому домику оповів мені потім д-р Загородний історію стрільця Йосифа.

Переклав з німецького **Лотан.**

——х——

Градобиття в Данціґу.

Вчора Данціґ-Сопот і все побережжа Балтійського моря в Данціґському заливі навістила страшна буря з градобиттям. Кусні леду доходили до величини курячих яєць і меньших яблок. Град вибив багато вікон, цвіт овочевих дерев і листя знищені. В лісах повивертало дерева. Доми частинно ушкоджені. Люде, що були під голим небом потерпіли лекші рани. Буря трівала чверсь години, потім прийшла злива, що трівала до вечера.

Буря вбила 30 людей.

В околицях Гамбурґа й Бреми лютувала недавно буря, що пригадувала американський торнадо. Вихор повиривав старі дерева. В одній околиці звалив вихор цілий ялинний ліс. Багато домів буря повивертала. В Ельсторфі торнадо вивернув 50 домів і порозносив їх стіни на всі сторони. Сади понищені. Число вбитих людей доходить до 30, тяжко ранених кількасот. Кілька осіб згинуло від грому. Рівночасно впав дуже великий град. Втрати обчисляють на міліон марок. Грім спричинив кілька пожеж.

Хмаролом у Краківщині.

В громаді Павліце в краківському воєвідстві був хмаролім. Протягом чверть години 500 морґів засівів у селі Павліце, 50 морґів у селі Борув і 30 морґів у селі Александровіце залила вода. Повінь ушкодила кількадесять хат, а чотири поплили з водою. Вода підмила теж кільканацять хлівів із живим інвентарем, що втопився.

——o——

Коротенькі господарські пригадки

Першу зелену пашу давайте худобі перемішану з соломою.

Будяки й осет винищуйте з корінням.

Винищуйте лопухи.

Не оставляйте машин довше на полі, як їх потрібно до праці.

В пасічництві:

Годуйте слабі пні.

Зачинайте виплекувати молоді матки.

Нові улиї заки в них дамо рої треба основно вимити та скропити в середині ситою.

НОВИНКИ

Страшна пожежа. На Виленщині, в селі Рулевичі шаліла страшна пожежа. Вогонь поширився так скоро, що мешканці села ледви встигли вратувати життя. Протягом півтора години згоріло 95 господарств. Страти виносять сотки тисяч золотих. Дві сотки людий остало без даху над головою та без ніяких засобів до життя.

Випадок при праці. У Львові, при вул. Стрийській при будові дому асекураційного заведення умових робітників з 3-метрової висоти впав інженір Кольбушевський. Нещасний вдарив головою об камінь і дізнав заломання черепа. В грізному стані перевезено його до шпиталя.

Засуджений Командант. В Лоді запав судовий присуд у справі поборових зловживань у П. К. У. Велюнь. Команданта тоїж полковника Юрія Роґальського засуджено на 5 років тяжкої тюрми, поручника Кіяна на 4 роки, сержанта Врубля на 6 місяців. Всіх трьох здеґрадовано до степеня рядовика.

Випадки з літаками. В Мокотові під Варшавою упав з невеликої висоти військовий літак, який розбився цілком. Двох летунів віднесло легкі рани. Знова ж у Лодзі, в часі вправ, наслідком зіпсуття мотору спустився на землю один літак. В часі того наїхав на купу каміння і розбився. Летун відніс тяжкі рани і в грізнім стані відвезено його до шпиталя.

І. Зїзд українського католицького студенства має відбутися в осени цього року у Львові (коло 1. жовтня). Орґанізаційний комітет для скликання Зїзду творять: о. кан. В. Томович, о. ігум. д-р Т. Галушинський, адв д-р В. Охримович і сен. В. Децикевич — від старшого громадянства і від студентів: Ісаїв Петро, Яновичівна Ксеня, Струтинська Антонина, Козак Маріян і Гладилович Іван. Комітет має право коопта́ції. Зїзд відбудеться під протекторатом о. митрополита і всіх українсько-католицьких епископів у Галичині.

Самоходові випадки. Між Болеховом і Стриєм вискочив із вантажного авта вояка Мечислав Мороз за шапкою, яку зірвав йому вітер і розторощив собі голову на смерть. — Артист „Морского Ока" з Варшави Ролянд згинув в автомобілевій катастрофі біля Познаня; його товариші подорожі ранені.

Арештування в звязи з військовою аферою. Слідство в звязи з викритими львівською жандармерією надужиттями в 26 п. п., а саме звільнювання за гроші від вправ резервістів прибирає характер великого скандалу. В справу, крім підстаршин, вмішані теж два офіцери: майор Тимків, бувш. адютант команди міста у Львові та кап. Новарецкий. Обох арештували та віддали до розпорядження прокуратора військового суду.

Нові залізниці на Гуцульщині. Покуття (полоса від Коломиї до румунського кордону) не має залізниці. Ще за Австрії опрацьовано проєкти будови залізничих шляхів у цій части Сх. Галичини, але до здійснення їх не прийшло. Польське міністерство залізниць позволило представникові дирекції держ. лісів інж. Дерніков́і перевести передвступні студії для зладження проєктів будови залізничих шляхів загальної довжини 129 клм. у станиславівськім воєвідстві. Це шляхи вузкоторові: від Кут до Рудольфових Слюзів (80 км.), від Білого Черемоша до Середняви (15 км.), до джерел потока Кропивне, шлях від Буркута через Срібний Явірник до Устя потоку Цемброня (20 км.). Висяча линвова залізниця або вузкоторова від Середняви до Шебені (6 км.), вкінці сполука Кут із польським кордоном у напрямі Вижниці, що є вже на румунськім терені. Залізниця ця мала би велике значіння для експльоатації лісів, транспорту овочів, товарового та туристичного руху.

ЦІНИ ЗБІЖА:

Пшениця двірська 44.25—45.25, жито галицьке 24.75—25.25, ячмінь галицький на мливо 21—22, овес галицький 24—25, кукуруза 33.75—34.75, горох пів Вікторія 49—45, горох полевий 35.50—37.50, бобик 27.50—28.50, вика чорна 31—33, вика сіра 29.25—30.25, гречка 31—32, лубон голубий 25—26, мак сивий 90, 100, 120, 150. — Ціни в золотих за сто кільоґрамів.

——o——

Смішне

МУДРИЙ ТА ДУРНИЙ.

Швець Потягач мав двох термінаторів, одного розумного, а другого дурного. Одного разу питає майстер розумного термінатора:

— Що ти зробивби, колиб тепер нараз на летунську площу прилетів літак?

— Я оставби спокійно при праці, маючи в тямці приповідку: „Шевче остань при свойому копиті!"

— Славно, мій сину, з тебе добрий швець!

— Пане майстре, — відповів термінатор — я ще вправді не є шевцем, та під вашим добрим проводом сподіюся ним стати.

Чув це дурний термінатор і воно йому дуже сподобалося. По кількох днях спитав майстер і в нього:

— Що ти зробивби, колиб тебе майстриха тепер покликала до кухні помогти їй у роботі.

— Я оставби спокійно при праці, маючи в тямці приповідку: „Шевче, остань при свойому копиті" — відповів дурний.

— Ти осел! — розлютився майстер, а термінатор на це зараз:

— Я ще вправді ним не є, та під вашим добрим проводом сподіюся ним стати.

Відповідальний редактор Антін Лотоцький. **З друкарні Сп. „Діло", Львів, Ринок 10.**